

Mjere zaštite bilja u voćnjaku u travnju

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 14.04.2025 *Брой:* 4/2025

Česte oborine u travnju stvorit će uvjete za povećanje infektivnog potencijala niza gljivičnih bolesti voćaka – uvenuće cvjetova (rana smeđa trulež), pepelnica, rupičavost lišća i druge. Mnogi štetnici na voćnim biljkama – lisne uši, štitaste uši i drugi – imaju 2–3 ili više generacija, a infekcije nekih bolesti – jabučna i kruškina pepelnica, pepeljuga, rupičavost lišća koštičavog voća, smeđa trulež itd., ovisno o oborinama, ponavljaju se mnogo puta tijekom vegetacijske sezone.

Kako bi se spriječio snažan razvoj bolesti i štetnika, potrebno je svesti na mogući minimum populacije prve generacije štetnika i ograničiti primarne infekcije bolesti. To se može postići pravovremenom i dobro organiziranom zaštitom u travnju, kada njihov razvoj počinje.

Zaštita voćaka tijekom sezone u najvećoj mjeri ovisi o učinkovitosti mjera zaštite bilja provedenih u travnju. Za štetnike – šljivinu pilicu i druge, koji razvijaju jednu generaciju godišnje, i za bolesti – crvenu pjegavost lišća i druge bez sekundarnog ciklusa razvoja, mjere zaštite bilja u travnju u potpunosti rješavaju pitanje zaštite voćaka od njih.

U travnju će pogodniji uvjeti za provođenje tretiranja zaštitnim sredstvima nastupiti na početku i kraju druge dekade te tijekom druge polovice treće dekade.

Tijekom prve polovice treće dekade predviđena je povećana vjerojatnost tuče. Voćke oštećene tučom potrebno je prilikom prve mogućnosti tretirati fungicidima na bazi bakra kako bi se smanjio rizik od sekundarnih infekcija patogenima.

U voćnim rasadnicima

*Pepeljuga na jabuci (*Podosphaera leucotricha*): pepeljasto-bijeli gljivični nalet na mladim listovima i vrhovima izbojaka*

Uklanjanje biljaka s neprihvaćenim pupovima i kalemljenih biljaka zaraženih pepeljugom tijekom razdoblja pucanja pupova kod jabuke.

Ako to još nije učinjeno, podloge jabuke, kruške i dunje u matičnim nasadima te kalemljene biljke jabuke i kruške u rasadnicima tretiraju se sredstvom na bazi bakra – 1% Bordeauxska juha, Funguran OH 50 WP – 150–250 g/da, Champion WP – 0,3%, Copper Key – 180–300 g/da protiv pepelnice, sive i smeđe pjegavosti lišća, vatrene plamenjače itd.

Jabučna ružičasta lisna uš (Dysaphis plantaginea), koja se posljednjih godina masovno razmnožava i glavna je lisna uš na jabukama, uzrokuje uvijene, deformirane listove. Ljeti lisne uši napuštaju stabla jabuke. Međutim, simptomi ostaju vidljivi dugo vremena.

Po pojavi gusjenica lisnih minera, lisnih uši, vunaste jabučne uši, kruškine pjeskare, rilaša, cvjetnog rilaša jabuke, fungicidu se dodaje insekticid s aktivnom tvari deltametrin – Deka EC – 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09%.

Po pojavi pepeljuge na kalemljenim biljkama jabuke i breskve u rasadnicima, provodi se tretiranje sredstvom na bazi sumpora – Sulphur WG 600 g/da, Solfo 80 WG – 750 g/da ili jednim od sredstava – Systane 20 EW – 0,03%, Luna Experience – 50–75 ml/da, Flint Max 75 WG – 0,02%.

Prvim znakovima cilindrosporioze (*Blumeriella jaapii*) na listovima kalemljenih biljaka višnje i trešnje u rasadnicima te na podlogama trešnje i marelice u rasadnicima, provodi se tretiranje sredstvom Syllit 544 SC – 125 ml/da ili Karamat 2,5 EW – 300 ml/da. Kada gustoća štetnika prijede prag ekonomske štete, otopini protiv

lisnih minera, lisnih uši, pilice koštičavog voća, rilaša dodaje se insekticid s aktivnom tvari deltametrin – Deka EC – 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09%.

U voćnjacima

Izrezuju se izbojci zaraženi pepeljugom koji su propušteni tijekom zimskog rezidbe stabala jabuke. Također se otkrivaju pupovi zaraženi kasno u prethodnoj godini, koji se izvana gotovo ne razlikuju od zdravih i ostaju neprimijećeni tijekom zimskog rezanja.

Stabla jabuke obilježena u prethodnoj godini čiji plodovi pate od plutave pjegavosti gnoje se boraksom (primjena u tlo – 2–3 kg/da ili folijarno – 0,25–0,5%) ili drugim gnojivom bogatim borom.

Za suzbijanje dlakave i smrdljive buhe tijekom cvatnje postavljaju se plave ljepljive feromonske klopke, plave plastične kante s odsječenim vrhom napunjene vodom i octom i postavljene na grane te plave posude s vodom i octom u međuredovima. Ako još uvijek postoji opasnost od propadanja uroda, možete poprskati navečer širokospektralnim kontaktnim insekticidom – Sumicidin 5 EC (0,02%), Aficar 100 EC (15 ml/da), Efcymerin 10 EC (15 ml/da) ili drugima.

Mali prugasti potkornjak (Xyleborinus saxesenii)

Potkornjaci imaju relativno ograničenu rasprostranjenost kao štetnici voćaka i najčešće se nalaze u starim, zapuštenim ili fiziološki oslabljenim voćnjacima, iako se mogu pojaviti i kao primarni štetnici čak i u rasadnicima.

Za suzbijanje potkornjaka, debla i debele grane voćaka tretiraju se kontaktnim širokospektralnim insekticidom s duljim rezidualnim djelovanjem – Decis 100 EC (7,5–12,5 ml/da), Karate Zeon 5 CS (15 ml/da), Sumi Alpha 5 EC (0,02%) ili drugima. Kemijsko suzbijanje može se provoditi samo protiv odraslih ženki koje napuštaju debla. Primjenjuju se dva tretmana protiv svake generacije. Obično se druga generacija poklapa s vremenom berbe; stoga su mjere uglavnom usmjerene na prvu generaciju – posebno u slučaju malog ambrozijskog kornjaša.

Oko druge dekade mjeseca postavljaju se specifične feromonske klopke, na udaljenosti od 120–160 m jedna od druge, kako bi se utvrdio početak, vrhunac i kraj leta jabučnog savijača, šljivina savijača i istočnjačkog voćnog savijača.

Ako cvatnja nasada marelica još nije završila, tretiraju se protiv uvenuća cvjetova (rane smeđe truleži) jednim od sredstava – Score 250 EC (0,02–0,03%), Systane 20 EW (0,025–0,03%), Difcor 250 EC (20 ml/da), Chorus 50 WG (45–50 ml/da).

Prvo postcvatno tretiranje marelica provodi se odmah nakon opadanja latica s fungicidom na bazi kaptana – Captan 80 WG (150–180 g/da), Merpan 80 WG (225 g/da), Scab 80 WG (180–210 g/da) protiv rupičavosti lišća, smeđe truleži, i s insekticidom s aktivnom tvari deltametrin – Dekka EC – 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09% protiv rilaša, breskvina savijača, gusjenica lisnih minera, ravnoglavog potkornjaka.

Drugo postcvatno tretiranje marelica provodi se 10–12 dana nakon prvog s istim kemijskim sredstvima protiv istih bolesti i štetnika.

Treće postcvatno tretiranje stabala marelica provodi se 10–12 dana nakon drugog s fungicidom na bazi kaptana – Captan 80 WG (150–180 g/da), Merpan 80 WG (225 g/da), Scab 80 WG (180–210 g/da) protiv rupičavosti lišća, smeđe truleži, gnomoniae i s insekticidom s aktivnom tvari deltametrin – Dekka EC – 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09% protiv Anarsia lineatella i istočnjačkog voćnog savijača te drugih insekata.

Odmah nakon opadanja latica, breskve se tretiraju s Captan 80 WG (150–180 g/da) ili Merpan 80 WG (225 g/da) protiv rupičavosti lišća i smeđe truleži, a po pojavi pepeljuge s jednim od sredstava – Sulphur WG (600 g/da), Solfo 80 WG (750 g/da), Difcor 250 SC (20 ml/da) i s insekticidom s aktivnom tvari deltametrin – Dekka EC

– 30–50 ml/da, Decis 100 EC – 7,5–12,5 ml/da, Delmur – 50 ml/da, Meteor – 0,06–0,09% protiv breskvina savijača (Anarsia), lisnih uši, gusjenica lisnih minera, pilice koštičavog voća.

Drugo postcvatno tretiranje breskvi provodi se 10–12 dana nakon prvog s istim kemijskim sredstvima, protiv istih bolesti i štetnika, kao i protiv istočnjačkog voćnog savijača. Tretiranje se također provodi protiv breskvine krastavosti. Nema registriranih sredstava, ali može se koristiti Syllit 544 SC (165 ml/da). U područjima gdje su nasadi breskve oštećeni od crvene voćne grinje, dodaje se jedno od sljedećih sredstava – Valmec (60–96 ml/da), Apache EW (100 ml/da), Naturalis (100–150 ml/da),